

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland

Jaarverslag 2015 Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging Collectief Rivierenland U.A.

Oprichting

Met ingang van 1 januari 2016 is de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer belangrijk gewijzigd en vernieuwd. Niet het rijk en de provincie, maar de streek zelf is vanaf die datum verantwoordelijk voor de uitvoering. Na intensief overleg in 2014 hebben de agrarische natuurverenigingen op de Veluwe dit opgepakt. Het gaat om de volgende verenigingen:

- VANL TCW
- ANV Lingestreek
- Vereniging Streekbeheer Rijnstromen
- De Capreton
- Vereniging Streekbeheer Rijk Maas en Waal
- De Ploegdriever

Op 20 januari 2015 hebben deze agrarische natuurverenigingen de Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging Collectief Rivierenland U.A. opgericht (hierna te noemen het Collectief).

De statuten van het Collectief zijn in te zien op de website www.collectiefrivierenland.nl

Algemene gegevens

Adres : Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging Collectief Rivierenland U.A.
Postbus 2085
6802 CB Arnhem

Tel. : 06 44 68 21 51

Email : info@collectiefrivierenland.nl

Website: www.collectiefrivierenland.nl

KVK : 62475541

IBAN : NL

Werkgebied

Het werkgebied van het Collectief beslaat globaal weergegeven:

In het westen, noorden en zuiden de provinciegrens, in het oosten de rivier de Rijn.

Doelstelling/activiteiten

Binnen haar werkgebied stelt het collectief zich het volgende ten doel:

- het op duurzame wijze (doen) beheren van agrarische natuur en landschappen, waarbij het Collectief niet in concurrentie treedt met de ANV's;
- het (doen)aanvragen van subsidiegelden ten behoeve van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer en het (doen) beheren en aanwenden van deze gelden;
- het (doen) opstellen van (beheer)plannen voor het natuur- en landschapsbeheer;
- het voeren van overleg en het samenwerken met andere belanghebbenden en organisatie voor natuur-en landschapsbeheer;
- alle (overige) diensten en activiteiten in verband met agrarische natuur- en landschappen en gebiedsontwikkeling, en al hetgeen daartoe behoort of daaraan bevorderlijk kan zijn in de ruimte zin van het woord.

Samenstelling bestuur/portefeuilleverdeling

De samenstelling van het Algemeen Bestuur van het Collectief (AB) en de portefeuilleverdeling ziet er als volgt uit:

			Portefeuille
Jos van Maanen	VANL TCW	voorzitter	
Corine Weiman	ANV Lingestreek	secretaris	
Hotze Hofstra	Streekbeheer Rijk Maas en Waal	penningmeester	
Brord Sloot	Streekbeheer Rijnstromen	bestuurslid	beheerstrategie en beheerpakketten
Jo Penders	De Capreton	bestuurslid	ict en websitebeheer
Fried Frederix	De Ploegdriever	bestuurslid	algemene zaken en vervanging bestuur

In 2015 werden er 15 AB vergaderingen gehouden.

Leden

Het lidmaatschap van het Collectief is gekoppeld aan het meedoen met het agrarisch natuur-en/of landschapsbeheer. Indien men met de coöperatie een overeenkomst aangaat ten aanzien van natuur- en landschapsbeheer is men automatisch lid. Andere vormen van lidmaatschap kent de coöperatie niet.

Op 31 december 2015 telde het Collectief 262 leden.

Kwaliteitshandboek/Certificering

Op 28 juli 2015 heeft het Algemeen Bestuur het Kwaliteitshandboek Collectief Rivierenland vastgesteld. In dit handboek worden de verschillende processen, waarmee het Collectief te maken krijgt beschreven. Deze procesbeschrijvingen zijn een hulpmiddel om een kwalitatief goed en effectief natuurbeheer te realiseren en te waarborgen dat het collectief op transparante wijze te werk gaat. Het kwaliteitshandboek is geen eindproduct, maar een middel om de door het collectief te leveren kwaliteit continue te verbeteren.

Naar aanleiding van het beoordelingsverslag van de Stichting Certificering SNL is het handboek op 10 augustus op enkele punten aangepast. Op 15 september heeft deze Stichting aan het Collectief het Certificaat Collectief Agrarisch Natuurbeheer toegekend. Daarmee voldoet het Collectief aan alle eisen (versie 28 juli 2015), zoals die zijn uitgewerkt in het Kwaliteitshandboek.

Van de met de deelnemers af te sluiten contracten, moet als verplichte bijlage deel uitmaken een controle- en sanctieprotocol. Op 30 november 2015 heeft het AB dit controle-en sanctieprotocol vastgesteld.

Het kwaliteitshandboek staat integraal op de website van het Collectief.

Werkorganisatie/Uitvoering

Het Collectief heeft geen eigen personeel in dienst. Een belangrijk deel van de werkzaamheden is/wordt uitbesteed aan de agrarische natuurverenigingen. De coördinatoren van de agrarische natuurverenigingen zijn het gezicht in hun gebied. Zij onderhouden de contacten met de deelnemers ,onderhandelen/overleggen over het afsluiten van de contracten, verrichten administratieve werkzaamheden, enz. In 2015 vond aansturing van de coördinatoren plaats via periodieke overleggen door de regionaal coördinator en de voorzitter van het bestuur.

Met ingang van 1 januari 2016 zijn deze aanstuwingswerkzaamheden uitbesteed aan de regio-coördinator, Yvette Ruesen, die deze werkzaamheden ook uitvoert voor de twee andere Gelderse collectieven. Uit een oogpunt van efficiëncy en kostenbesparing is dit een wenselijke ontwikkeling. Bovendien komt er hiermee een heldere scheiding tussen uitvoering en bestuurlijke verantwoordelijkheden.

Deze heldere scheiding is ook doorgevoerd voor wat betreft de financiële administratie. Met ingang van 1 januari 2016 wordt de financiële administratie verzorgd door Dennis Westerhof.

De volgende coördinatoren waren in 2015 in Rivierenland werkzaam:

- Peter van Noord, werkgebied TCW
- Kees Mientjes, werkgebied Lingestreek
- Marije Slijkhuis, werkgebied Rijnstromen
- Linda de Groot, werkgebied de Capreton
- Hotze Hofstra, werkgebied Maas en Waal
- Geert Kroes, werkgebied de Caprteton

Uitvoeringskosten/Overhead/startsubsidies

Van het jaarlijkse subsidiebudget is maximaal 20 % beschikbaar voor de overheadkosten. Via de jaarrekening wordt hierover jaarlijks verantwoording afgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. Het Algemeen bestuur streeft ernaar jaarlijks een deel van het budget te kunnen reserveren voor onvoorziene omstandigheden.

In het opstartjaar 2015 waren er veel extra kosten. Een deel van deze ontwikkel-/trainingskosten kon worden gedeclareerd bij het SCAN. Verder heeft de provincie Gelderland een extra subsidie aan het collectief beschikbaar gesteld, te weten:

- een subsidie voor de opstartkosten (voorintekening, afsluiten beheercontracten, veldinventarisaties enz.) tot een bedrag van € 154.517,--, inclusief omzetbelasting. 80% van deze subsidie is uitbetaald. Het resterende bedrag wordt in 2016 uitbetaald, nadat de financiële verantwoording van het collectief is goedgekeurd.

Verzekeringen

Door het Collectief zijn drie verzekeringen afgesloten, te weten een bestuurders-, beroeps-, en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. De inliggende ANV-'s zijn medeverzekerd. BoerenNatuur.nl is hoofdpolishouder.

Gebiedsaanvraag

In het gehele gebiedsproces waren globaal weergegeven de volgende stappen te onderscheiden:

vaststelling subsidieplafond

Bij besluit van 16 juni 2015 hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland het subsidieplafond agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016- 2021 voor het Collectief vastgesteld op € 9.352.500,-- (jaarbudget € . 1.558.750,--). Daarnaast werd een subsidieplafond van € 720.000,-- (jaarlijks € 120.000,--) beschikbaar gesteld voor het leefgebied met de aanduiding Categorie Water.

beheerstrategie

In verschillende werksessies zijn de kansen voor het agrarisch natuurbeheer in kaart gebracht. Uitgangspunten waren daarbij:

- het behalen van een zo hoog mogelijk ecologisch rendement
- en het draagvlak bij de grondgebruikers

Op basis van de uitkomsten is een beheerstrategie opgesteld. Hierin staat welke ecologische doelen het collectief zich stelt en hoe ze die wil bereiken. Op 16 februari 2015 heeft het AB de beheerstrategie vastgesteld, onder de aantekening, dat dit geen statisch stuk is, maar dat bijstelling aan de hand van voortschrijdende inzichten/ veranderende ontwikkelingen steeds nodig zal zijn.

voorintekening

In het voorjaar zijn in de verschillende werkgebieden voorlichtings-/intekenbijeenkomsten gehouden. Deze zijn georganiseerd door de ANV'-s. Bij de voorintekening stond verlenging van bestaande aflopende contracten steeds voorop, dit uiteraard onder de voorwaarde dat de ecologische doelen ook daadwerkelijk worden gehaald.

indienen gebiedsaanvraag/subsidie

Na een zeer intensief traject van voorbereiding is op 29 juli 2015 de subsidieaanvraag Agrarisch Natuur-en Landschapsbeheer 2016 bij de provincie ingediend. Daarna duurde het nog tot 14 oktober voordat de beslissing op de subsidieaanvraag afkwam.

Op enkele zeer geringe afrondingsverschillen na stemt de subsidiebeschikking overeen met de aanvraag. De subsidie bedraagt over de zesjarige subsidieperiode (2016-2021) in totaal € 9.725.402,34 als volgt gespecificeerd:

Leefgebied	Deel-gebied	Min hectares	Max hectares	Begrote kosten gehele planperiode	Gemiddelde kosten per hectare	Begrote kosten per jaar
Open grasland	Rivierenland	635,90	731,28	€ 4.822.323,60	€ 1.099,06	€ 803.720,60
Droge dooradering	Rivierenland	313,49	360,51	€ 4.442.644,02	€ 2.053,87	€ 740.440,67
Natte dooradering	Rivierenland	6,03	6,93	€ 84.143,34	€ 2.023,65	€ 14.023,89
Water	Rivierenland	28,88	33,20	€ 376.291,38	€ 1.672,80	€ 62.715,23

Bij beschikking van 22 december 2015 hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland het subsidiebedrag voor het leefgebied water in neerwaartse zin bijgesteld van € 589.082,22 naar € 376.291,38 (jaarlijks € 62.715,23).

In overleg met het waterschap is gebleken dat er in het gebied van de Rijnstromen baggerwerkzaamheden plaats gaan vinden waardoor er minder gebied overblijft om randenbeheer toe te passen.

afsluiten contracten/indienen subsidieaanvraag.

Vanwege veel externe aanloopproblemen (met name bij RVO) kon pas in november met het afsluiten van de contracten worden begonnen. De coördinatoren hebben een enorme krachtsinspanning geleverd om de contracten tijdig gereed te hebben. Vanwege automatiseringsproblemen kon de subsidieaanvraag uiteindelijk pas eind januari 2016 bij RVO worden ingediend.

Boerennatuur

De veertig agrarische collectieven hebben een landelijke organisatie opgericht onder de naam BoerenNatuur.nl. Er is een landelijk servicepunt, dat gevestigd is te Utrecht. De organisatie gaat onder meer zorgen voor het genereren en uitwisselen van kennis op het gebied van agrarisch natuur-, landschaps- en waterbeheer en de beheerpakketten en het ICT-systeem beheren en ontwikkelen. BoerenNatuur.nl is daarnaast gesprekspartner voor de landelijke overheden en maatschappelijke organisaties. BoerenNatuur.nl neemt te zijner tijd de taken van het SCAN over en blijft de agrarisch collectieven stimuleren en faciliteren tot een effectief agrarisch natuur-,landschaps- en waterbeheer.

BoerenNatuur.nl is een federatieve vereniging met als leden de veertig collectieven. Er is een bestuur van twaalf personen, gevormd door een vertegenwoordiger vanuit elke provincie, namens de collectieven in die provincie. De voorzitter van het Collectief Veluwe, Jan Willem Lagerweij, is aangewezen als vertegenwoordiger van de Gelderse Collectieven. Het bestuur zal worden geleid door een boventallig voorzitter (*inmiddels is Alex Datema hiervoor gekozen*).

De gezamenlijke collectieven betalen de organisatiekosten enz. van BoerenNatuur.nl. Dit komt neer op ongeveer 1,5% van de jaarlijkse omzet van elk collectief.

(Noot: tijdens de algemene ledenvergadering van BoerenNatuur.nl is de begroting voor 2016 vastgesteld. De omvang van de afdracht door de collectieven aan BoerenNatuur.nl bedraagt in totaal voor 2016 € 620.000,-- en is gemaximeerd op € 45.000,-- en 1,5% van de beheeromzet per Collectief. Voor het Collectief Veluwe betekent dit voor 2016 concreet een bijdrage van € - (1,47 % van de beheeromzet).